ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

तृतीय काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः

Version 0.0 September 25, 2018

Table of Contents

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः.......................................3

3.5 तृतीय काण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं............................3

================================

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

3.5 तृतीय काण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं

T.S.3.5.1.1 - Kramam

पूर्णा पश्चात् । पश्चादुत । उत पूर्णा । पूर्णा पुरस्तात् । पुरस्तादुत् । उन् मद्ध्यतः । मद्ध्यतः पौर्णमासी । पौर्णमासी जिगाय । पौर्णमासीति पौर्ण – मासी । जिगायेति जिगाय ॥ तस्यान् देवाः । देवा अधि । अधि सम्ँवसन्तः । सम्ँवसन्त उत्तमे । सम्ँवसन्त इति सम् – वसन्तः । उत्तमे नाके । उत्तम इत्युत् – तमे । नाक इह । इह मादयन्ताम् । मादयन्तामिति मादयन्ताम् ॥ यत् ते । ते देवाः । देवा अदधुः । अदधुर् भागधेयम् । भागधेयममावास्ये । भागधेयमिति भाग – धेयम् । अमावास्ये सम्ँवसन्तः । अमावास्य इत्यमा – वास्ये । सम्ँवसन्तो महित्वा । सम्ँवसन्त इति सम् – वसन्तः । महित्वेति महि – त्वा ॥ सा नः । नो यज्ञम् । यज्ञम् पिपृहि । पिपृहि विश्ववारे । विश्ववारे रयिम् ।

विश्ववार इति विश्व - वारे । रयिम् नः । नो धेहि । धेहि सुभगे ।
सुभगे सुवीरम् । सुभग इति सु - भगे । सुवीरमिति सु-वीरम् ॥
निवेशनी सङ्गमनी । निवेशनीति नि - वेशनी । सङ्गमनी वसूनाम् ।
सङ्गमनीति सम् - गमनी । वसूनां ँविश्वा । विश्वा रूपाणि ।
रूपाणि वसूनि । वसून्यावेशयन्ती । आवेशयन्तीत्या - वेशयन्ती ॥
सहस्रपोष॒ँ सुभगा । सहस्रपोषमिति सहस्र - पोषम् । सुभगा
रराणा । सुभगेति सु - भगा । रराणा सा । सा नः । न आ ।
आ गन्न् । गन् वर्चसा । वर्चसा सम्ँविदाना । **1 (50/62)**

T.S.3.5.1.2 - Kramam

सम्ँविदानेति सम् - विदाना ॥ अग्नीषोमौ प्रथमौ ।
अग्नीषोमावित्यग्नी - सोमौ । प्रथमौ वीर्येण । वीर्येण वसून् ।
वसून् रुद्रान् । रुद्रानादित्यान् । आदित्यानिह । इह जिन्वतम् ।
जिन्वतमिति जिन्वतम् ॥ माद्ध्य॒ँ हि । हि पौर्णमासम् । पौर्णमासम्
जुषेथाम् । पौर्णमासमिति पौर्ण - मासम् । जुषेथाम् ब्रह्मणा ।
ब्रह्मणा वृद्धौ । वृद्धौ सुकृतेन । सुकृतेन सातौ ।
सुकृतेनेति सु - कृतेन ।

सातावथ । अथास्मभ्यम् । अस्मभ्य॑ सहवीराम् ।

अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । सहवीरा॑ रयिम् । सहवीरामिति

सह – वीराम् । रयिम् नि । नि यच्छतम् । यच्छतमिति यच्छतम् ॥

आदित्याश्च । चाङ्गिरसः । अङ्गिरसश्च । चाग्नीन् । अग्नीना ।

आ ऽदधत । अदधत ते । ते दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ प्र ।

दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । प्रैफ्सन्न् । ऐफ्सन् तेषाम् ।

तेषामङ्गिरसाम् । अङ्गिरसाम् निरुप्तम् । निरुप्त॑ हविः ।

निरुप्तमिति निः – उप्तम् । हविरासीत् । आसीदथ । अथादित्याः ।

आदित्या एतौ । एतौ होमौ । होमावपश्यन्न् । अपश्यन् तौ ।

तावजुहवुः । अजुहवुस्ततः । ततो वै । वै ते ।

ते दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ पूर्वे ।

दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श–पूर्णमासौ । **2 (50/58)**

T.S.3.5.1.3 - Kramam

पूर्व आ । आ ऽलभन्त । अलभन्त दर्.शपूर्णमासौ ।

दर्.शपूर्णमासावालभमानः । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श–पूर्णमासौ ।

आलभमान एतौ । आलभमान इत्या – लभमानः । एतौ होमौ ।

होमौ पुरस्तात् । पुरस्ताज् जुहुयात् । जुहुयाथ् साक्षात् । साक्षादेव ।
साक्षादिति स – अक्षात् । एव दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावा ।
दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । आ लभते । लभते
ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः ।
वदन्ति सः । स तु । त्वै । वै दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावा ।
दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । आ लभेत । लभेत यः ।
य एनयोः । एनयोरनुलोमम् । अनुलोमम् च ।
अनुलोममित्यनु – लोमम् । च प्रतिलोमम् । प्रतिलोमम् च ।
प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । च विद्यात् । विद्यादिति ।
इत्यमावास्यायाः । अमावास्याया ऊद्ध्र्वम् । अमावास्याया
इत्यमा – वास्यायाः । ऊद्ध्र्वम् तत् । तदनुलोमम् । अनुलोमम्
पौर्णमास्यै । अनुलोममित्यनु – लोमम् । पूर्णमास्यै प्रतीचीनम् ।
पौर्णमास्या इति पौर्ण – मास्यै । प्रतीचीनम् तत् । तत् प्रतिलोमम् ।
प्रतिलोमं ँयत् । प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । यत् पौर्णमासीम् ।
पौर्णमासीम् पूर्वाम् । पौर्णमासीमिति पौर्ण–मासीम् । पूर्वामालभेत ।

आलभेत प्रतिलोमम् । आलभेतेत्या – लभेत । प्रतिलोममेनौ ।
प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । एनावा । आ लभेत ।
लभेतामुम् । अमुमपक्षीयमाणम् । अपक्षीयमाणमनु ।
अपक्षीयमाणमित्यप – क्षीयमाणम् । अन्वप ।
अप क्षीयेत । **3 (50/66)**

<u>T.S.3.5.1.4 - Kramam</u>

क्षीयेत सारस्वतौ । सारस्वतौ होमौ । होमौ पुरस्तात् ।
पुरस्ताज् जुहुयात् । जुहुयादमावास्या । अमावास्या वै ।
अमावास्येत्यमा – वास्या । वै सरस्वती । सरस्वत्यनुलोमम् ।
अनुलोममेव । अनुलोममित्यनु – लोमम् । एवैनौ । एनावा ।
आ लभते । लभते ऽमुम् । अमुमाप्यायमानम् । आप्यायमानमनु ।
अप्यायमानमित्या – प्यायमानम् । अन्वा । आ प्यायते ।
प्यायत आग्नावैष्णवम् । आग्नावैष्णवमेकादशकपालम् ।
आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् । एकादशकपालम् पुरस्तात् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । पुरस्तान्निः । निर् वपेत् ।
वपेथ् सरस्वत्यै । सरस्वत्यै चरुम् । चरु॑ सरस्वते ।

सरस्वते द्वादशकपालम् । द्वादशकपालं ँयत् । द्वादशकपालमिति
द्वादश - कपालम् । यदाग्नेयः । आग्नेयो भवति । भवत्यग्निः ।
अग्निर् वै । वै यज्ञमुखम् । यज्ञमुखं ँयज्ञमुखम् । यज्ञमुखमिति
यज्ञ - मुखम् । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ - मुखम् ।
एवर्द्धिम् । ऋद्धिम् पुरस्तात् । पुरस्ताद् धत्ते । धत्ते यत् ।
यद् वैष्णवः । वैष्णवो भवति । भवति यज्ञः । यज्ञो वै । वै विष्णुः ।
विष्णुर् यज्ञम् । यज्ञमेव । एवारभ्य । आरभ्य प्र । आरभ्येत्या-रभ्य ।
प्र तनुते । तनुते सरस्वत्यै ( ) । सरस्वत्यै चरुः । चरुर् भवति ।
भवति सरस्वते । सरस्वते द्वादशकपालः । द्वादशकपालो ऽमावास्या ।
द्वादशकपाल इति द्वादश - कपालः । अमावास्या वै ।
अमावास्येत्यमा - वास्या । वै सरस्वती । सरस्वती पूर्णमासः ।
पूर्णमासः सरस्वान् । पूर्णमास इति पूर्ण - मासः । सरस्वान् तौ ।
तावेव । एव साक्षात् । साक्षादा । साक्षादिति स - अक्षात् ।
आ रभते । रभत ऋध्नोति । ऋध्नोत्याभ्याम् । आभ्यां द्वादशकपालः ।
द्वादशकपालः सरस्वते । द्वादशकपाल इति द्वादश - कपालः ।

सरस्वते भवति । भवति मिथुनत्वाय । मिथुनत्वाय प्रजात्यै ।
मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वाय । प्रजात्यै मिथुनौ । प्रजात्या इति
प्र – जात्यै । मिथुनौ गावौ । गावौ दक्षिणा । दक्षिणा समृद्ध्यै ।
समृद्ध्या इति सं – ऋद्ध्यै ॥ **4** (**75/91**)

(वर्चसा – वै ते दर्.शपूर्णमासा – वप – तनुते सरस्वत्यै – पञ्चविꣳशतिश्च) (A1)

T.S.3.5.2.1 - Kramam

ऋषयो वै । वा इन्द्रम् । इन्द्रम् प्रत्यक्षम् । प्रत्यक्षम् न । प्रत्यक्षमिति
प्रति – अक्षम् । नापश्यन्न् । अपश्यन् तम् । तँ वसिष्ठः । वसिष्ठः
प्रत्यक्षम् । प्रत्यक्षमपश्यत् । प्रत्यक्षमिति प्रति – अक्षम् । अपश्यथ्
सः । सो ऽब्रवीत् । अब्रवीद् ब्राह्मणम् । ब्राह्मणम् ते । ते वक्ष्यामि ।
वक्ष्यामि यथा । यथा त्वत्पुरोहिताः । त्वत्पुरोहिताः प्रजाः ।
त्वत्पुरोहिता इति त्वत् – पुरोहिताः । प्रजाः प्रजनिष्यन्ते । प्रजा इति
प्र – जाः । प्रजनिष्यन्ते ऽथ । प्रजनिष्यन्त इति प्र – जनिष्यन्ते ।
अथ मा । मेतरेभ्यः । इतरेभ्य ऋषिभ्यः । ऋषिभ्यो मा ।
ऋषिभ्य इत्यृषि–भ्यः । मा प्र । प्र वोचः । वोच इति । इति तस्मै ।

तस्मा एतान् । एतान्थ् स्तोमभागान् । स्तोमभागानब्रवीत् ।
स्तोमभागानिति स्तोम – भागान् । अब्रवीत् ततः ।
ततो वसिष्ठपुरोहिताः । वसिष्ठपुरोहिताः प्रजाः । वसिष्ठपुरोहिता इति
वसिष्ठ – पुरोहिताः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्राजायन्त ।
अजायन्त तस्मात् । तस्माद् वासिष्ठः । वासिष्ठो ब्रह्मा ।
ब्रह्मा कार्यः । कार्यः प्र । प्रैव । एव जायते । जायते रश्मिः ।
रश्मिरसि । असि क्षयाय । क्षयाय त्वा । त्वा क्षयम् । क्षयम् जिन्व ।
जिन्वेति । इत्याह । **5** (**50/59**)

T.S.3.5.2.2 - Kramam

आह देवाः । देवा वै । वै क्षयः । क्षयो देवेभ्यः । देवेभ्य एव ।
एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राह । आह प्रेतिः । प्रेतिरसि । प्रेतिरिति
प्र – इतिः । असि धर्माय । धर्माय त्वा । त्वा धर्मम् । धर्मं जिन्व ।
जिन्वेति । इत्याह । आह मनुष्याः । मनुष्या वै । वै धर्मः ।
धर्मो मनुष्येभ्यः । मनुष्येभ्य एव । एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राह ।
आहान्वितिः । अन्वितिरसि । अन्वितिरित्यनु – इतिः । असि दिवे ।
दिवे त्वा । त्वा दिवम् । दिवम् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह ।

आहैभ्यः । एभ्य एव । एव लोकेभ्यः । लोकेभ्यो यज्ञम् ।
यज्ञम् प्र । प्राह । आह विष्टम्भः । विष्टम्भो ऽसि । विष्टम्भ इति
वि – स्तम्भः । असि वृष्ट्यै । वृष्ट्यै त्वा । त्वा वृष्टिम् ।
वृष्टिम् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आह वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एवाव ।
अव रुन्धे । **6** (**50/53**)

T.S.3.5.2.3 - Kramam

रुन्धे प्रवा । प्रवा ऽसि । प्रवेति प्र–वा । अस्यनुवा । अनुवा ऽसि ।
अनुवेत्यनु – वा । असीति । इत्याह । आह मिथुनत्वाय ।
मिथुनत्वायोशिक् । मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वाय । उशिगसि ।
असि वसुभ्यः । वसुभ्यस्त्वा । वसुभ्य इति वसु – भ्यः ।
त्वा वसून् । वसून् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहाष्टौ ।
अष्टौ वसवः । वसव एकादश । एकादश रुद्राः । रुद्रा द्वादश ।
द्वादशादित्याः । आदित्या एतावन्तः । एतावन्तो वै । वै देवाः ।
देवास्तेभ्यः । तेभ्य एव । एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राह । आहौजः ।
ओजो ऽसि । असि पितृभ्यः । पितृभ्यस्त्वा ।
पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । त्वा पितॄन् । पितॄन् जिन्व । जिन्वेति ।

इत्याह । आह देवान् । देवानेव । एव पितॄन् । पितॄननु । अनु सम् ।
सम् तनोति । तनोति तन्तुः । तन्तुरसि । असि प्रजाभ्यः ।
प्रजाभ्यस्त्वा । प्रजाभ्य इति प्र–जाभ्यः । त्वा प्रजाः । प्रजा जिन्व ।
प्रजा इति प्र – जाः । जिन्वेति । इत्याह । **7** (**50/58**)

T.S.3.5.2.4 - Kramam

आह पितॄन् । पितॄनेव । एव प्रजाः । प्रजा अनु । प्रजा इति
प्र – जाः । अनु सम् । सम् तनोति । तनोति पृतनाषाट् ।
पृतनाषाडसि । असि पशुभ्यः । पशुभ्यस्त्वा । पशुभ्य इति
पशु – भ्यः । त्वा पशून् । पशून् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह ।
आह प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव पशून् ।
पशूननु । अनु सम् । सम् तनोति । तनोति रेवत् । रेवदसि ।
अस्योषधीभ्यः । ओषधीभ्यस्त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः ।
त्वौषधीः । ओषधीर् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहौषधीषु ।
ओषधीष्वेव । एव पशून् । पशून् प्रति । प्रतिष्ठापयति ।
स्थापयत्यभिजित् । अभिजिदसि । अभिजिदित्यभि – जित् । असि
युक्तग्रावा । युक्तग्रावेन्द्राय । युक्तग्रावेति युक्त – ग्रावा । इन्द्राय त्वा ।

त्वेन्द्रम् । इन्द्रम् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहाभिजित्यै ।

अभिजित्या अधिपतिः । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै ।

अधिपतिरसि । अधिपतिरित्यधि – पतिः । असि प्राणाय ।

प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वा प्राणम् ( ) ।

प्राणम् जिन्व । प्राणमिति प्र – अनम् । **8 (50/59)**

T.S.3.5.2.5 - Kramam

जिन्वेति । इत्याह । आह प्रजासु । प्रजास्वेव । प्रजास्विति

प्र – जासु । एव प्राणान् । प्राणान् दधाति । प्राणानिति प्र–अनान् ।

दधाति त्रिवृत् । त्रिवृदसि । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । असि प्रवृत् ।

प्रवृदसि । प्रवृदिति प्र–वृत् । असीति । इत्याह । आह मिथुनत्वाय ।

मिथुनत्वाय स॒ंरोहः । मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वाय ।

स॒ंरोहो ऽसि । स॒ंरोह इति सम् – रोहः । असि नीरोहः ।

नीरोहो ऽसि । नीरोह इति निः – रोहः । असीति । इत्याह ।

आह प्रजात्यै । प्रजात्यै वसुकः । प्रजात्या इति प्र – जात्यै ।

वसुको ऽसि । असि वेषश्रिः । वेषश्रिरसि । वेषश्रिरिति वेष–श्रिः ।

असि वस्यष्टिः । वस्यष्टिरसि । असीति । इत्याह । आह प्रतिष्ठित्यै ।

प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 9 (30/39)

(जिन्वेत्य – व – प्रजा जिन्व – प्राणम् – त्रि॑ꣳशच्च) (A2)

T.S.3.5.3.1 - Kramam

अग्निना देवेन । देवेन पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि गायत्रेण ।

गायत्रेण छन्दसा । छन्दसा त्रिवृता । त्रिवृता स्तोमेन । त्रिवृतेति

त्रि – वृता । स्तोमेन रथन्तरेण । रथन्तरेण साम्ना । रथन्तरेणेति

रथम् – तरेण । साम्ना वषट्कारेण । वषट्कारेण वज्रेण ।

वषट्कारेणेति वषट् – कारेण । वज्रेण पूर्वजान् । पूर्वजान्

भ्रातृव्यान् । पूर्वजानिति पूर्व – जान् । भ्रातृव्यानधरान् । अधरान्

पादयामि । पादयाम्यव । अवैनान् । एनान् बाधे । बाधे प्रति ।

प्रत्येनान् । एनान् नुदे । नुदे ऽस्मिन्न् । अस्मिन् क्षये ।

क्षये ऽस्मिन्न् । अस्मिन् भूमिलोके । भूमिलोके यः । भूमिलोक इति

भूमि – लोके । यो ऽस्मान् । अस्मान् द्वेष्टि । द्वेष्टि यम् । यम् च ।

च वयम् । वयम् द्विष्मः । द्विष्मो विष्णोः । विष्णोः क्रमेण ।

क्रमेणाति । अत्येनान् । एनान् कामामि । कामामीन्द्रेण ।

इन्द्रेण देवेन । देवेन पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि त्रैष्टुभेन ।

त्रैष्टुभेन छन्दसा । छन्दसा पञ्चदशेन । पञ्चदशेन स्तोमेन । पञ्चदशेनेति पञ्च–दशेन । स्तोमेन बृहता । बृहता साम्ना । साम्ना वषट्कारेण । वषट्कारेण वज्रेण ( ) । वषट्कारेणेति वषट्–कारेण । वज्रेण सहजान् । **10** (**50/57**)

T.S.3.5.3.2 - Kramam

सहजान्. विश्वेभिः । सहजानिति सह – जान् । विश्वेभिर् देवेभिः । देवेभिः पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि जागतेन । जागतेन छन्दसा । छन्दसा सप्तदशेन । सप्तदशेन स्तोमेन । सप्तदशेनेति सप्त – दशेन । स्तोमेन वामदेव्येन । वामदेव्येन साम्ना । वामदेव्येनेति वाम – देव्येन । साम्ना वषट्कारेण । वषट्कारेण वज्रेण । वषट्कारेणेति वषट् – कारेण । वज्रेणापरजान् । अपरजानिन्द्रेण । अपरजानित्यपर – जान् । इन्द्रेण सयुजः । सयुजो वयम् । सयुज इति स – युजः । वय७ँ सासह्याम । सासह्याम पृतन्यतः । पृतन्यत इति पृतन्यतः ॥ घ्नन्तो वृत्राणि । वृत्राण्यप्रति । अप्रतीत्यप्रति ॥ यत् ते । ते अग्ने । अग्ने तेजः । तेजस्तेन । तेनाहम् । अहम् तेजस्वी । तेजस्वी भूयासम् ।

भूयासं ँयत् । यत् ते । ते अग्ने । अग्ने वर्चः । वर्चस्तेन ।
तेनाहम् । अहं ँवर्चस्वी । वर्चस्वी भूयासम् । भूयासं ँयत् ।
यत् ते । ते अग्ने । अग्ने हरः । हरस्तेन । तेनाहम् । अह९ँ
हरस्वी । हरस्वी भूयासम् । भूयासमिति भूयासम् ॥ **11** (**46/52**)

(बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण – षट्चत्वारि९ँशच्च) (A3)

T.S.3.5.4.1 - Kramam

ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनो यज्ञमुषः । यज्ञहन इति
यज्ञ – हनः । यज्ञमुषः पृथिव्याम् । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः ।
पृथिव्यामधि । अध्यासते । आसत इत्यासते ॥ अग्निर् मा ।
मा तेभ्यः । तेभ्यो रक्षतु । रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो
वयम् । सुकृत इति सु – कृतः । वयमिति वयम् ॥ आ ऽगन्म ।
अगन्म मित्रावरुणा । मित्रावरुणा वरेण्या । मित्रावरुणेति
मित्रा–वरुणा । वरेण्या रात्रीणाम् । रात्रीणाम् भागः । भागो युवयोः ।
युवयोर् यः । यो अस्ति । अस्तीत्यस्ति ॥ नाकम् गृह्णानाः ।
गृह्णानाः सुकृतस्य । सुकृतस्य लोके । सुकृतस्येति सु – कृतस्य ।
लोके तृतीये । तृतीये पृष्ठे । पृष्ठे अधि । अधि रोचने ।

रोचने दिवः । दिव इति दिवः ॥ ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनो यज्ञमुषः । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । यज्ञमुषो ऽन्तरिक्षे । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः । अन्तरिक्षे ऽधि । अध्यासते । आसत इत्यासते ॥ वायुर् मा । मा तेभ्यः । तेभ्यो रक्षतु । रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो वयम् । सुकृत इति सु – कृतः । वयमिति वयम् ॥ यास्ते । ते रात्रीः । रात्रीः सवितः । सवितर् देवयानीः । **12 (50/58)**

T.S.3.5.4.2 - Kramam

देवयानीरन्तरा । देवयानीरिति देव – यानीः । अन्तरा द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी वियन्ति । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । वियन्तीति वि – यन्ति । गृहैश्च । च सर्वैः । सर्वैः प्रजया । प्रजया नु । प्रजयेति प्र – जया । न्वग्रे । अग्रे सुवः । सुवो रुहाणाः । रुहाणास्तरत । तरता रजाꣳसि । रजाꣳसीति रजाꣳसि । ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनो यज्ञमुषः । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । यज्ञमुषो दिवि । यज्ञमुष इति यज्ञ–मुषः । दिव्यधि । अध्यासते । आसत इत्यासते ॥

सूर्यो मा । मा तेभ्यः । तेभ्यो रक्षतु । रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो वयम् । सुकृत इति सु-कृतः । वयमिति वयम् ॥ येनेन्द्राय । इन्द्राय समभरः । समभरः पया॑ꣳसि । समभर इति सम् - अभरः । पया॑ꣳस्युत्तमेन । उत्तमेन हविषा । उत्तमेनेत्युत् - तमेन । हविषा जातवेदः । जातवेद इति जात - वेदः ॥ तेनाग्ने । अग्ने त्वम् । त्वमुत । उत वर्द्धय । वर्द्धयेमम् । इमꣳ सजातानाम् । सजातानाꣳ श्रैष्ठ्ये । सजातानामिति स - जातानाम् । श्रैष्ठ्य आ । आ धेहि । धेह्येनम् । एनमित्येनम् ॥ यज्ञहनो वै । यज्ञहन इति यज्ञ-हनः । वै देवाः । देवा यज्ञमुषः । यज्ञमुषः सन्ति । यज्ञमुष इति यज्ञ - मुषः । **13** (**50/61**)

T.S.3.5.4.3 - Kramam

सन्ति ते । त एषु । एषु लोकेषु । लोकेष्वासते । आसत आददानाः । आददाना विमथ्नानाः । आददाना इत्या - ददानाः । विमथ्नाना यः । विमथ्नाना इति वि - मथ्नानाः । यो ददाति । ददाति यः । यो यजते ।

यजते तस्य । तस्येति तस्य ॥ ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनः
पृथिव्याम् । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । पृथिव्यामधि । अध्यासते ।
आसते ये । ये अन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे ये । ये दिवि । दिवीति । इत्याह ।
आहेमान् । इमानेव । एव लोकान् । लोका॑ स्तीर्त्वा । तीर्त्वा सगृहः ।
सगृहः सपशुः । सगृह इति स – गृहः । सपशुः सुवर्गम् ।
सपशुरिति स – पशुः । सुवर्गं ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः–गम् ।
लोकमेति । एत्यप । अप वै । वै सोमेन । सोमेनेजानात् ।
ईजानाद् देवताः । देवताश्च । च यज्ञः । यज्ञश्च । च क्रामन्ति ।
क्रामन्त्याग्नेयम् । आग्नेयम् पञ्चकपालम् ।
पञ्चकपालमुदवसानीयम् । पञ्चकपालमिति पञ्च – कपालम् ।
उदवसानीयम् निः । उदवसानीयमित्युत् – अवसानीयम् । निर् वपेत् ।
वपेदग्निः । अग्निः सर्वाः । सर्वा देवताः ( ) ।
देवताः पाङ्क्तः । **14 (50/58)**

T.S.3.5.4.4 - Kramam

पाङ्क्तो यज्ञः । यज्ञो देवताः । देवताश्च । चैव । एव यज्ञम् । यज्ञम् च । चाव । अव रुन्धे । रुन्धे गायत्रः । गायत्रो वै । वा अग्निः । अग्निर् गायत्रछन्दाः । गायत्रछन्दास्तम् । गायत्रछन्दा इति गायत्र – छन्दाः । तम् छन्दसा । छन्दसा वि । व्यर्द्धयति । अर्द्धयति यत् । यत् पञ्चकपालम् । पञ्चकपालम् करोति । पञ्चकपालमिति पञ्च – कपालम् । करोत्यष्टाकपालः । अष्टाकपालः कार्यः । अष्टाकपाल इत्यष्टा – कपालः । कार्यो ऽष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री गायत्रः । गायत्रो ऽग्निः । अग्निर् गायत्रछन्दाः । गायत्रछन्दाः स्वेन । गायत्रछन्दा इति गायत्र–छन्दाः । स्वेनैव । एवैनम् । एनम् छन्दसा । छन्दसा सम् । समर्द्धयति । अर्द्धयति पङ्क्त्यौ । पङ्क्त्यौ याज्यानुवाक्ये । याज्यानुवाक्ये भवतः । याज्यानुवाक्ये इति याज्या – अनुवाक्ये । भवतः पाङ्क्तः । पाङ्क्तो यज्ञः । यज्ञस्तेन । तेनैव । एव यज्ञात् । यज्ञान् न । नैति । एतीत्येति ॥ **15 (43/49)** *(सवित – र्देवा यज्ञमुषः – सर्वा देवता – स्त्रिचत्वारिꣳशच्च) (A4)*

T.S.3.5.5.1 - Kramam

सूर्यो मा । मा देवः । देवो देवेभ्यः । देवेभ्यः पातु । पातु वायुः ।
वायुरन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षाद् यजमानः । यजमानो ऽग्निः । अग्निर्
मा । मा पातु । पातु चक्षुषः । चक्षुष इति चक्षुषः ॥ सक्ष शूष ।
शूष सवितः । सवितर् विश्वचर्.षणे । विश्वचर्.षण एतेभिः ।
विश्वचर्.षण इति विश्व – चर्षणे । एतेभिः सोम । सोम नामभिः ।
नामभिर् विधेम । नामभिरिति नाम – भिः । विधेम ते । ते तेभिः ।
तेभिः सोम । सोम नामभिः । नामभिर् विधेम । नामभिरिति
नाम–भिः । विधेम ते । त इति ते ॥ अहम् परस्तात् । परस्तादहम् ।
अहमवस्तात् । अवस्तादहम् । अहम् ज्योतिषा । ज्योतिषा वि ।
वि तमः । तमो ववार । ववारेति ववार ॥ यदन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम्
तत् । तदु । उ मे । मे पिता । पिता ऽभूत् । अभूदहम् ।
अह७ं सूर्यम् । सूर्यमुभयतः । उभयतो ददर्.श । ददर्.शाहम् ।
अहम् भूयासम् । भूयासमुत्तमः । उत्तमः समानानाम् ।
उत्तम इत्युत् – तमः । समानानामा । **16** (**50/54**)

T.S.3.5.5.2 - Kramam

आ समुद्रात् । समुद्रादा । आ ऽन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षात् प्रजापतिः । प्रजापतिरुदधिम् । प्रजापतिरिति प्रजा–पतिः । उदधिम् च्यावयाति । उदधिमित्युद – धिम् । च्यावयातीन्द्रः । इन्द्रः प्र । प्र स्नौतु । स्नौतु मरुतः । मरुतो वर्.षयन्तु । वर्.यन्तूत् । उन् नम्भय । नम्भय पृथिवीम् । पृथिवीम् भिन्धि । भिन्धीदम् । इदम् दिव्यम् । दिव्यम् नभः । नभ इति नभः ॥ उद्नो दिव्यस्य । दिव्यस्य नः । नो देहि । देहीशानः । ईशानो वि । वि सृज । सृजा दृतिम् । दृतिमिति दृतिम् ॥ पशवो वै । वा एते । एते यत् । यदादित्यः । आदित्य एषः । एष रुद्रः । रुद्रो यत् । यदग्निः । अग्निरोषधीः । ओषधीः प्रास्य । प्रास्याग्नौ । प्रास्येति प्र – अस्य । अग्नावादित्यम् । आदित्यम् जुहोति । जुहोति रुद्रात् । रुद्रादेव । एव पशून् । पशूनन्तः । अन्तर् दधाति । दधात्यथो । अथो ओषधीषु । अथो इत्यथो । ओषधीष्वेव । एव पशून् । पशून् प्रति । **17 (50/54)**

T.S.3.5.5.3 - Kramam

प्रतिष्ठापयति । स्थापयति कविः । कविर् यज्ञस्य । यज्ञस्य वि ।
वि तनोति । तनोति पन्थाम् । पन्थाम् नाकस्य । नाकस्य पृष्ठे । पृष्ठे
अधि । अधि रोचने । रोचने दिवः । दिव इति दिवः ॥ येन हव्यम् ।
हव्यं ँवहसि । वहसि यासि । यासि दूतः । दूत इतः । इतः प्रचेताः ।
प्रचेता अमुतः । प्रचेता इति प्र – चेताः । अमुतः सनीयान् ।
सनीयानिति सनीयान् ॥ यास्ते । ते विश्वाः । विश्वाः समिधः ।
समिधः सन्ति । समिध इति सम् – इधः । सन्त्यग्ने । अग्ने याः ।
याः पृथिव्याम् । पृथिव्याम् बर्.हिषि । बर्.हिषि सूर्ये । सूर्ये याः ।
या इति याः ॥ तास्ते । ते गच्छन्तु । गच्छन्त्वाहुतिम् । आहुतिम्
घृतस्य । आहुतिमित्या – हुतिम् । घृतस्य देवायते । देवायते
यजमानाय । देवायत इति देव – यते । यजमानाय शर्म । शर्मेति
शर्म ॥ आशसानः सुवीर्यम् । आशासान इत्या – शासानः ।
सुवीर्यँ रायः । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । रायस्पोषम् । पोषँ
स्वश्वियम् । स्वश्वियमिति सु – अश्वियम् ॥ बृहस्पतिना राया ।
राया स्वगाकृतः । स्वगाकृतो मह्यम् । स्वगाकृत इति स्वगा–कृतः ।

मह्यं ँयजमानाय । यजमानाय तिष्ठ । तिष्ठेति तिष्ठ ॥ **18** (**51/58**)

(समानाना – मोषधीष्वेव पशून् – मह्यं ँयजमाना – यैकञ्च)
(A5)

T.S.3.5.6.1 - Kramam

सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्यामि पयसा । पयसा घृतेन । घृतेन सम् ।
सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्याम्यपः । अप ओषधीभिः ।
ओषधीभिरित्योषधि–भिः ॥ सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्यामि प्रजया ।
प्रजया ऽहम् । प्रजयेति प्र–जया । अहमद्य । अद्य सा । सा दीक्षिता ।
दीक्षिता सनवः । सनवो वाजम् । वाजमस्मे । अस्मे इत्यस्मे ॥ प्रैतु ।
एतु ब्रह्मणः । ब्रह्मणस्पत्नी । पत्नी वेदिम् । वेदिं ँवर्णेन ।
वर्णेन सीदतु । सीदत्विति सीदतु ॥ अथाहम् । अहमनुकामिनी ।
अनुकामिनी स्वे । अनुकामिनीत्यनु – कामिनी । स्वे लोके ।
लोके विशै । विशा इह । इहेतीह ॥ सुप्रजस स्त्वा । सुप्रजस इति
सु – प्रजसः । त्वा वयम् । वय९ सुपत्नीः । सुपत्नीरुप । सुपत्नीरिति
सु – पत्नीः । उप सेदिम । सेदिमेति सेदिम ॥ अग्ने सपत्नदम्भनम् ।
सपत्नदम्भनमदब्धासः । सपत्नदम्भनमिति सपत्न – दम्भनम् ।

अदब्धासो अदाभ्यम् । अदाभ्यमित्यदाभ्यम् ॥ इमं ँवि । विष्यामि । स्यामि वरुणस्य । वरुणस्य पाशम् । पाशं ँयम् । **19 (50/55)**

T.S.3.5.6.2 - Kramam

यमबद्ध्नीत । अबद्ध्नीत सविता । सविता सुकेतः । सुकेत इति सु – केतः । धातुश्च । च योनौ । योनौ सुकृतस्य । सुकृतस्य लोके । सुकृतस्येति सु – कृतस्य । लोके स्योनम् । स्योनम् मे । मे सह । सह पत्या । पत्या करोमि । करोमीति करोमि ॥ प्रेहि । इह्युदेहि । उदेह्यृतस्य । उदेहीत्युत् – एहि । ऋतस्य वामीः । वामीरनु । अन्वग्निः । अग्निस्ते । ते ऽग्रम् । अग्रं नयतु । नयत्वदितिः । अदिति मद्ध्यम् । मद्ध्यम् ददताम् । ददता॑ रुद्रावसृष्टा । रुद्रावसृष्टा ऽसि । रुद्रावसृष्टेति रुद्र – अवसृष्टा । असि युवा । युवा नाम । नाम मा । मा मा । मा हि॑ंसीः । हि॑ंसीर् वसुभ्यः । वसुभ्यो रुद्रेभ्यः । वसुभ्य इति वसु – भ्यः । रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः । आदित्येभ्यो विश्वेभ्यः । विश्वेभ्यो वः । वो देवेभ्यः । देवेभ्यः पन्नेजनीः । पन्नेजनीर् गृह्णामि । पन्नेजनीरिति पत् – नेजनीः । गृह्णामि यज्ञाय । यज्ञाय वः ।

वः पन्नेजनीः । पन्नेजनीः सादयामि । पन्नेजनीरिति पत् - नेजनीः । सादयामि विश्वस्य । विश्वस्य ते । ते विश्वावतः । विश्वावतो वृष्णियावतः ( ) । विश्वावत इति विश्व - वतः । वृष्णियावतस्तव । वृष्णियावत इति वृष्णिय - वतः । **20 (50/58)**

T.S.3.5.6.3 - Kramam

तवाग्ने । अग्ने वामीः । वामीरनु । अनु सन्दृशि । सन्दृशि विश्वा । सन्दृशीति सम् - दृशि । विश्वा रेता॑ंसि । रेता॑ंसि धिषीय । धिषीयागन्न् । अगन् देवान् । देवान्. यज्ञः । यज्ञो नि । नि देवीः । देवीर् देवेभ्यः । देवेभ्यो यज्ञम् । यज्ञमशिषन्न् । अशिषन्नस्मिन्न् । अस्मिन्थ् सुन्वति । सुन्वति यजमाने । यजमान आशिषः । आशिषः स्वाहाकृताः । आशिष इत्या - शिषः । स्वाहाकृताः समुद्रेष्ठाः । स्वाहाकृता इति स्वाहा - कृताः । समुद्रेष्ठा गन्धर्वम् । समुद्रेष्ठा इति समुद्रे - स्थाः । गन्धर्वमा । आ तिष्ठत । तिष्ठतानु । अन्वित्यनु ॥ वातस्य पत्मन्न् । पत्मन्निडः । इड ईडिताः । ईडिता इतीडिताः ॥ **21 (30/34)** *(पाशं - वॄँष्णियावत - स्त्रि॑ंशच्च) (A6)*

T.S.3.5.7.1 - Kramam

वषट्कारो वै । वषट्कार इति वषट् – कारः । वै गायत्रियै ।
गायत्रियै शिरः । शिरो ऽच्छिनत् । अच्छिनत् तस्यै । तस्यै रसः ।
रसः परा । परा ऽपतत् । अपतथ् सः । स पृथिवीम् । पृथिवीम् प्र ।
प्राविशत् । अविशथ् सः । स खदिरः । खदिरो ऽभवत् ।
अभवद् यस्य । यस्य खादिरः । खादिरः स्रुवः । स्रुवो भवति ।
भवति छन्दसाम् । छन्दसामेव । एव रसेन । रसेनाव ।
अव द्यति । द्यति सरसाः । सरसा अस्य । सरसा इति स – रसाः ।
अस्याहुतयः । आहुतयो भवन्ति । आहुतय इत्या – हुतयः ।
भवन्ति तृतीयस्याम् । तृतीयस्यामितः । इतो दिवि । दिवि सोमः ।
सोम आसीत् । आसीत् तम् । तम् गायत्री । गायत्र्या । आ ऽहरत् ।
अहरत् तस्य । तस्य पर्णम् । पर्णमच्छिद्यत । अच्छिद्यत तत् ।
तत् पर्णः । पर्णो ऽभवत् । अभवत् तत् । तत् पर्णस्य ।
पर्णस्य पर्णत्वम् । पर्णत्वं ँयस्य । पर्णत्वमिति पर्ण – त्वम् ।
यस्य पर्णमयी । पर्णमयी जुहूः । पर्णमयीति पर्ण – मयी ।
जुहूर् भवति । **22** (**50/55**)

T.S.3.5.7.2 - Kramam

भवति सौम्याः । सौम्या अस्य । अस्याहुतयः । आहुतयो भवन्ति । आहुतय इत्या - हुतयः । भवन्ति जुषन्ते । जुषन्ते ऽस्य । अस्य देवाः । देवा आहुतीः । आहुतीर् देवाः । आहुतीरित्या - हुतीः । देवा वै । वै ब्रह्मन्न् । ब्रह्मन्नवदन्त । अवदन्त तत् । तत् पर्णः । पर्ण उप । उपाशृणोत् । अशृणोथ् सुश्रवाः । सुश्रवा वै । सुश्रवा इति सु-श्रवाः । वै नाम । नाम यस्य । यस्य पर्णमयी । पर्णमयी जुहूः । पर्णमयीति पर्ण - मयी । जुहूर् भवति । भवति न । न पापम् । पाप॑ श्लोकम् । श्लोक॑ꣳ शृणोति । शृणोति ब्रह्म । ब्रह्म वै । वै पर्णः । पर्णो विट् । विण्मरुतः । मरुतो ऽन्नम् । अन्नं॑ ँविट् । विण् मारुतः । मारुतो ऽश्वत्थः । अश्वत्थो यस्य । यस्य पर्णमयी । पर्णमयी जुहूः । पर्णमयीति पर्ण - मयी । जुहूर् भवति । भवत्याश्वत्थी । आश्वत्थ्युपभृत् । उपभृद् ब्रह्मणा । उपभृदित्युप - भृत् । ब्रह्मणैव । एवान्नम् । अन्नमव । अव रुन्धे । रुन्धे ऽथो । अथो ब्रह्म । अथो इत्यथो । ब्रह्मैव । **23 (50/57)**

T.S.3.5.7.3 - Kramam

एव विशि । विश्यधि । अध्यूहति । ऊहति राष्ट्रम् । राष्ट्रं वै ।

वै पर्णः । पर्णो विट् । विडश्वत्थः । अश्वत्थो यत् । यत् पर्णमयी ।

पर्णमयी जुहूः । पर्णमयीति पर्ण – मयी । जुहूर् भवति ।

भवत्याश्वत्थी । आश्वथ्युपभृत् । उपभृद् राष्ट्रम् । उपभृदित्युप–भृत् ।

राष्ट्रमेव । एव विशि । विश्यधि । अध्यूहति । ऊहति प्रजापतिः ।

प्रजापतिर् वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वा अजुहोत् ।

अजुहोथ् सा । सा यत्र । यत्राहुतिः । आहुतिः प्रत्यतिष्ठत् ।

आहुतिरित्या – हुतिः । प्रत्यतिष्ठत् ततः । प्रत्यतिष्ठदिति

प्रति – अतिष्ठत् । ततो विकङ्कतः । विकङ्कत उत् । विकङ्कत

इति वि – कङ्कतः । उदतिष्ठत् । अतिष्ठत् ततः । ततः प्रजाः ।

प्रजा असृजत । प्रजा इति प्र – जाः । असृजत यस्य । यस्य

वैकङ्कती । वैकङ्कती ध्रुवा । ध्रुवा भवति । भवति प्रति । प्रत्येव ।

एवास्य । अस्याहुतयः । आहुतयस्तिष्ठन्ति । आहुतय इत्या–हुतयः ।

तिष्ठन्त्यथो । अथो प्र । अथो इत्यथो । प्रैव । एव जायते ।

जायत एतत् । एतद् वै । वै स्रुचाम् ( ) । स्रुचा॒ रूपम् ।

रूपं ँयस्य । यस्यैवꣳरूपाः । एवꣳरूपाः स्रुचः । एवꣳरूपा इत्येवम् - रूपाः । स्रुचो भवन्ति । भवन्ति सर्वाणि । सर्वाण्येव । एवैनम् । एनꣳ रूपाणि । रूपाणि पशूनाम् । पशूनामुप । उप तिष्ठन्ते । तिष्ठन्ते न । नास्य । अस्यापरूपम् । अपरूपमात्मन्न् । अपरूपमित्यप - रूपम् । आत्मन् जायते । जायत इति जायते ॥ **24** (**67/78**)

(जुहू - रथो ब्रह्म - स्रुचाꣳ - सप्तदश च) (A7)

T.S.3.5.8.1 - Kramam

उपयामगृहीतो ऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । त्वा ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् । ज्योतिष्मन्तम् गृह्णामि । गृह्णामि दक्षाय । दक्षाय दक्षवृधे । दक्षवृधे रातम् । दक्षवृध इति दक्ष - वृधे । रातम् देवेभ्यः । देवेभ्यो ऽग्निजिह्वेभ्यः । अग्निजिह्वेभ्यस्त्वा । अग्निजिह्वेभ्य इत्यग्नि - जिह्वेभ्यः । त्वर्तायुभ्यः । ऋतायुभ्य इन्द्रज्येष्ठेभ्यः । ऋतायुभ्य इत्यृतायु - भ्यः । इन्द्रज्येष्ठेभ्यो वरुणराजभ्यः । इन्द्रज्येष्ठेभ्य इतीन्द्र - ज्येष्ठेभ्यः ।

वरुणराजभ्यो वातापिभ्यः । वरुणराजभ्य इति वरुणराज – भ्यः ।
वातापिभ्यः पर्जन्यात्मभ्यः । वातापिभ्य इति वातापि – भ्यः ।
पर्जन्यात्मभ्यो दिवे । पर्जन्यात्मभ्य इति पर्जन्यात्म – भ्यः ।
दिवे त्वा । त्वा ऽन्तरिक्षाय । अन्तरिक्षाय त्वा । त्वा पृथिव्यै । पृथिव्यै
त्वा । त्वा ऽप । अपेन्द्र । इन्द्र द्विषतः । द्विषतो मनः । मनो ऽप ।
अप जिज्यासतः । जिज्यासतो जहि । जह्यप । अप यः । यो नः ।
नो ऽरातीयति । अरातीयति तम् । तम् जहि । जहि प्राणाय ।
प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वाऽपानाय । अपानाय त्वा ।
अपानायेत्यप – अनाय । त्वा व्यानाय । व्यानाय त्वा । व्यानायेति
वि – अनाय । त्वा सते । सते त्वा । त्वा ऽसते । असते त्वा ।
त्वा ऽद्भ्यः । अद्भ्यस्त्वा । अद्भ्य इत्यत्–भ्यः । त्वौषधीभ्यः ( ) ।
ओषधीभ्यो विश्वेभ्यः । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । विश्वेभ्यस्त्वा ।
त्वा भूतेभ्यः । भूतेभ्यो यतः । यतः प्रजाः । प्रजा अक्खिद्राः ।
प्रजा इति प्र – जाः । अक्खिद्रा अजायन्त । अजायन्त तस्मै ।
तस्मै त्वा । त्वा प्रजापतये । प्रजापतये विभूदाव्.न्ने ।

प्रजापतय इति प्रजा - पतये । विभूदाव्.न्ने ज्योतिष्मते ।
विभूदाव्.न्न इति विभु - दाव्.न्ने । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् ।
ज्योतिष्मन्तम् जुहोमि । जुहोमीति जुहोमि ॥ **25** (**64/81**)

(ओषधीभ्य - श्चतुर्दश च) (A8)

T.S.3.5.9.1 - Kramam

यां ँवै । वा अद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युश्च । च यजमानः । यजमानश्च ।
च देवताम् । देवतामन्तरितः । अन्तरितस्तस्यै । अन्तरित
इत्यन्तः - इतः । तस्या आ । आ वृश्च्येते । वृश्च्येते प्राजापत्यम् ।
वृश्च्येते इति वृश्च्येते । प्राजापत्यम् दधिग्रहम् । प्राजापत्यमिति
प्राजा - पत्यम् । दधिग्रहम् गृह्णीयात् । दधिग्रहमिति दधि-ग्रहम् ।
गृह्णीयात् प्रजापतिः । प्रजापतिः सर्वाः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः ।
सर्वा देवताः । देवता देवताभ्यः । देवताभ्य एव । एव नि ।
नि ह्नुवाते । ह्नुवाते ज्येष्ठः । ह्नुवाते इति ह्नुवाते । ज्येष्ठो वै ।
वा एषः । एष ग्रहाणाम् । ग्रहाणां ँयस्य । यस्यैषः । एष गृह्यते ।
गृह्यते ज्यैष्ठ्यम् । ज्यैष्ठ्यमेव । एव गच्छति । गच्छति सर्वासाम् ।
सर्वासां ँवै । वा एतत् । एतद् देवतानाम् । देवताना॑ रूपम् ।

रूपं यँत् । यदेषः । एष ग्रहः । ग्रहो यस्य । यस्यैषः । एष गृह्यते ।
गृह्यते सर्वाणि । सर्वाण्येव । एवैनम् । एनꣳ रूपाणि ।
रूपाणि पशूनाम् । पशूनामुप । उप तिष्ठन्ते । तिष्ठन्त उपयामगृहीतः ।
उपयामगृहीतो ऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । **26**
(**50/57**)

T.S.3.5.9.2 - Kramam

असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये ।
त्वा ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् । ज्योतिष्मन्तम् गृह्णामि ।
गृह्णामीति । इत्याह । आह ज्योतिः । ज्योतिरेव । एवैनम् ।
एनꣳ समानानाम् । समानानाम् करोति । करोत्यग्निजिह्वेभ्यः ।
अग्निजिह्वेभ्यस्त्वा । अग्निजिह्वेभ्य इत्यग्नि – जिह्वेभ्यः ।
त्वर्तायुभ्यः । ऋतायुभ्य इति । ऋतायुभ्य इत्यृतायु – भ्यः । इत्याह ।
आहैतावतीः । एतावतीर् वै । वै देवताः । देवता स्ताभ्यः । ताभ्य
एव । एवैनम् । एनꣳ सर्वाभ्यः । सर्वाभ्यो गृह्णाति । गृह्णात्यप ।
अपेन्द्र । इन्द्र द्विषतः । द्विषतो मनः । मन इति । इत्याह ।

आह भ्रातृव्यापनुत्त्यै । भ्रातृव्यापनुत्त्यै प्राणाय । भ्रातृव्यापनुत्त्या इति
भ्रातृव्य - अपनुत्त्यै । प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र - अनाय ।
त्वा ऽपानाय । अपानाय त्वा । अपानायेत्यप - अनाय । त्वेति ।
इत्याह । आह प्राणान् । प्राणानेव । प्राणानिति प्र - अनान् ।
एव यजमाने । यजमाने दधाति । दधाति तस्मै । तस्मै त्वा ।
त्वा प्रजापतये । प्रजापतये विभूदाव्.न्ने । प्रजापतय इति
प्रजा - पतये । विभूदाव्.न्ने ज्योतिष्मते । विभूदाव्.न्न इति
विभु - दाव्.न्ने । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् ।
ज्योतिष्मन्तम् जुहोमि ( ) । जुहोमीति । **27 (50/59)**

T.S.3.5.9.3 - Kramam

इत्याह । आह प्रजापतिः । प्रजापतिः सर्वाः । प्रजापतिरिति
प्रजा - पतिः । सर्वा देवताः । देवताः सर्वाभ्यः । सर्वाभ्य एव ।
एवैनम् । एनम् देवताभ्यः । देवताभ्यो जुहोति । जुहोत्याज्यग्रहम् ।
आज्यग्रहम् गृह्णीयात् । आज्यग्रहमित्याज्य - ग्रहम् । गृह्णीयात्
तेजस्कामस्य । तेजस्कामस्य तेजः । तेजस्कामस्येति
तेजः - कामस्य । तेजो वै । वा आज्यम् । आज्यम् तेजस्वी ।

तेजस्व्येव । एव भवति । भवति सोमग्रहम् । सोमग्रहम् गृह्णीयात् ।
सोमग्रहमिति सोम – ग्रहम् । गृह्णीयाद् ब्रह्मवर्चसकामस्य ।
ब्रह्मवर्चसकामस्य ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसकामस्येति
ब्रह्मवर्चस – कामस्य । ब्रह्मवर्चसं ँवै । ब्रह्मवर्चसमिति
ब्रह्म – वर्चसम् । वै सोमः । सोमो ब्रह्मवर्चसी । ब्रह्मवर्चस्येव ।
ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म – वर्चसी । एव भवति । भवति दधिग्रहम् ।
दधिग्रहम् गृह्णीयात् । दधिग्रहमिति दधि – ग्रहम् । गृह्णीयात्
पशुकामस्य । पशुकामस्योर्क् । पशुकामस्येति पशु – कामस्य ।
ऊर्ग् वै । वै दधि । दध्यूर्क् । ऊर्क् पशवः । पशव ऊर्जा । ऊर्जैव ।
एवास्मै । अस्मा ऊर्जम् । ऊर्जम् पशून् । पशूनव । अव रुन्धे ।
रुन्ध इति रुन्धे ॥ **28** (**43/52**)

(उपयामगृहीतो – जुहोमि – त्रिचत्वारिꣳशच्च) (A9)

T.S.3.5.10.1 - Kramam

त्वे क्रतुम् । त्वे इति त्वे । क्रतुमपि । अपि वृञ्जन्ति । वृञ्जन्ति
विश्वे । विश्वे द्विः । द्विर् यत् । यदेते । एते त्रिः । त्रिर् भवन्ति ।
भवन्त्यूमाः । ऊमा इत्यूमाः ॥ स्वादोः स्वादीयः ।

स्वादीयः स्वादुना । स्वादुना सृज । सृजा सम् । समतः । अत उ ।
ऊ सु । सु मधु । मधु मधुना । मधुना ऽभि । अभि योधि । योधीति
योधि ॥ उपयामगृहीतो ऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः ।
असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये ।
त्वा जुष्टम् । जुष्टम् गृह्णामि । गृह्णाम्येषः । एष ते । ते योनिः ।
योनिः प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये ।
त्वेति त्वा ॥ प्राणग्रहान् गृह्णाति । प्राणग्रहानिति प्राण – ग्रहान् ।
गृह्णात्येतावत् । एतावद् वै । वा अस्ति । अस्ति यावत् । यावदेते ।
एते ग्रहाः । ग्रहाः स्तोमाः । स्तोमा श्छन्दा॑ꣳसि । छन्दा॑ꣳसि पृष्ठानि ।
पृष्ठानि दिशः । दिशो यावत् । यावदेव । एवास्ति । अस्ति तत् ।
तदव । **29 (50/55)**

T.S.3.5.10.2 - Kramam

अव रुन्धे । रुन्धे ज्येष्ठाः । ज्येष्ठा वै । वा एतान् । एतान् ब्राह्मणाः ।
ब्राह्मणाः पुरा । पुरा विदाम् । विदामक्रन्न् । अक्रन् तस्मात् । तस्मात्
तेषाम् । तेषा॑ꣳ सर्वाः । सर्वा दिशः । दिशो ऽभिजिताः । अभिजिता
अभूवन्न् । अभिजिता इत्यभि – जिताः । अभूवन्. यस्य । यस्यैते ।

एते गृह्यन्ते । गृह्यन्ते ज्यैष्ठ्यम् । ज्यैष्ठ्यमेव । एव गच्छति ।
गच्छत्यभि । अभि दिशः । दिशो जयति । जयति पञ्च । पञ्च
गृह्यन्ते । गृह्यन्ते पञ्च । पञ्च दिशः । दिशः सर्वासु । सर्वास्वेव ।
एव दिक्षु । दिक्ष्वृध्नुवन्ति । ऋध्नुवन्ति नवनव । नवनव गृह्यन्ते ।
नवनवेति नव – नव । गृह्यन्ते नव । नव वै । वै पुरुषे । पुरुषे
प्राणाः । प्राणाः प्राणान् । प्राणा इति प्र – अनाः । प्राणानेव ।
प्राणानिति प्र – अनान् । एव यजमानेषु । यजमानेषु दधति । दधति
प्रायणीये । प्रायणीये च । प्रायणीय इति प्र–अयनीये । चोदयनीये ।
उदयनीये च । उदयनीय इत्युत् – अयनीये । च गृह्यन्ते । गृह्यन्ते
प्राणाः । प्राणा वै । प्राणा इति प्र – अनाः । वै प्राणग्रहाः ( ) ।
प्राणग्रहाः प्राणैः । प्राणग्रहा इति प्राण – ग्रहाः । **30 (50/58)**

T.S.3.5.10.3 - Kramam

प्राणैरेव । प्राणैरिति प्र – अनैः । एव प्रयन्ति । प्रयन्ति प्राणैः ।
प्रयन्तीति प्र – यन्ति । प्राणैरुत् । प्राणैरिति प्र – अनैः । उद् यन्ति ।
यन्ति दशमे । दशमे ऽहन्न् । अहङ् गृह्यन्ते । गृह्यन्ते प्राणाः ।

प्राणा वै । प्राणा इति प्र – अनाः । वै प्राणग्रहाः । प्राणग्रहाः प्राणेभ्यः । प्राणग्रहा इति प्राण – ग्रहाः । प्राणेभ्यः खलु । प्राणेभ्य इति प्र – अनेभ्यः । खलु वै । वा एतत् । एतत् प्रजाः । प्रजा यन्ति । प्रजा इति प्र – जाः । यन्ति यत् । यद् वामदेव्यम् । वामदेव्यं ँयोनेः । वामदेव्यमिति वाम – देव्यम् । योनेश्च्यवते । च्यवते दशमे । दशमे ऽहन्न् । अहन् वामदेव्यम् । वामदेव्यं ँयोनेः । वामदेव्यमिति वाम–देव्यम् । योनेश्च्यवते । च्यवते यत् । यद् दशमे । दशमे ऽहन्न् । अहङ्गृह्यन्ते । गृह्यन्ते प्राणेभ्यः । प्राणेभ्य एव । प्राणेभ्य इति प्र – अनेभ्यः । एव तत् । तत् प्रजाः । प्रजा न । प्रजा इति प्र – जाः । न यन्ति । यन्तीति यन्ति ॥ **31 (37/48)**

(तत् – प्राणग्रहाः – सप्तविꣳशच्च) (A10)

T.S.3.5.11.1 - Kramam

प्र देवम् । देवम् देव्या । देव्या धिया । धिया भरत । भरता जातवेदसम् । जातवेदसमिति जात – वेदसम् ॥ हव्या नः । नो वक्षत् । वक्षदानुषक् । आनुषगित्यानुषक् ॥ अयमु । उष्यः । स्य प्र । प्र देवयुः । देवयुर्. होता । देवयुरिति देव – युः ।

होता यज्ञाय । यज्ञाय नीयते । नीयत इति नीयते ॥ रथो न । न योः ।

योरभीवृतः । अभीवृतो घृणीवान् । अभीवृत इत्यभि – वृतः ।

घृणीवान् चेतति । चेतति त्मना । त्मनेति त्मना ॥ अयमग्निः ।

अग्निरुरुष्यति । उरुष्यत्यमृतात् । अमृतादिव । इव जन्मनः ।

जन्मन इति जन्मनः ॥ सहसश्चित् । चित् सहीयान् । सहीयान् देवः ।

देवो जीवातवे । जीवातवे कृतः । कृत इति कृतः ॥ इडायास्त्वा ।

त्वा पदे । पदे वयम् । वयम् नाभा । नाभा पृथिव्याः । पृथिव्या अधि ।

अधीत्यधि ॥ जातवेदो नि । जातवेद इति जात – वेदः ।

नि धीमहि । धीमह्यग्ने । अग्ने हव्याय । हव्याय वोढवे ।

वोढव इति वोढवे । **32 (50/53)**

T.S.3.5.11.2 - Kramam

अग्ने विश्वेभिः । विश्वेभिः स्वनीक । स्वनीक देवैः ।

स्वनीकेति सु – अनीक । देवैरूर्णावन्तम् । ऊर्णावन्तम् प्रथमः ।

ऊर्णावन्तमित्यूर्णा – वन्तम् । प्रथमः सीद । सीद योनिम् ।

योनिमितियोनिम् ॥ कुलायिनम् घृतवन्तम् । घृतवन्त॒ँ सवित्रे ।

घृतवन्तमिति घृत – वन्तम् । सवित्रे यज्ञम् । यज्ञम् नय ।

नय यजमानाय । यजमनाय साधु । साद्ध्विति साधु ॥ सीद होतः ।
होतः स्वे । स्व उ । उ लोके । लोके चिकित्वान् ।
चिकित्वान्थ् सादय । सादया यज्ञम् । यज्ञ~ सुकृतस्य । सुकृतस्य
योनौ । सुकृतस्येति सु - कृतस्य । योनाविति योनौ ॥ देवावीर्
देवान् । देवावीरिति देव-अवीः । देवान्. हविषा । हविषा यजासि ।
यजास्यग्ने । अग्ने बृहत् । बृहद् यजमाने । यजमाने वयः ।
वयो धाः । धा इति धाः ॥ नि होता । होता होतृषदने ।
होतृषदने विदानः । होतृषदन इति होतृ - सदने । विदानस्त्वेषः ।
त्वेषो दीदिवान् । दिदिवा~ असदत् । असदथ् सुदक्षः ॥
सुदक्ष इति सु - दक्षः । अदब्धव्रतप्रमतिर् वसिष्ठः ।
अदब्धव्रतप्रमतिरित्यदब्धव्रत - प्रमतिः । वसिष्ठः सहस्रम्भरः ।
सहस्रम्भरः शुचिजिह्वः । सहस्रम्भर इति सहस्रम् - भरः ।
शुचिजिह्वो अग्निः । शुचिजिह्व इति शुचि - जिह्वः ।
अग्निरित्यग्निः ॥ त्वम् दूतः । दूतस्त्वम् । त्वमु । **33 (50/59)**

T.S.3.5.11.3 - Kramam

उ नः । नः परस्पाः । परस्पास्त्वम् । परस्पा इति परः – पाः ।
त्वं ँवस्यः । वस्य आ । आ वृषभ । वृषभ प्रणेता ।
प्रणेतेति प्र – नेता ॥ अग्ने तोकस्य । तोकस्य नः । न स्तने ।
तने तनूनाम् । तनूनामप्रयुच्छन्न् । अप्रयुच्छन् दीद्यत् ।
अप्रयुच्छन्नित्यप्र – युच्छन्न् । दीद्यद् बोधि । बोधि गोपाः ।
गोपा इति गो – पाः ॥ अभि त्वा । त्वा देव । देव सवितः ।
सवितरीशानम् । ईशानं ँवार्याणाम् । वार्याणामिति वार्याणाम् ॥
सदाऽवन्न् । अवन् भागम् । भागमीमहे । ईमह इतीमहे ॥
मही द्यौः । द्यौः पृथिवी । पृथिवी च । च नः । न इमम् ।
इमं ँयज्ञम् । यज्ञम् मिमिक्षताम् । मिमिक्षतामिति मिमिक्षताम् ॥
पिपृताम् नः । नो भरीमभिः । भरीमभिरिति भरीम–भिः ॥ त्वामग्ने ।
अग्ने पुष्करात् । पुष्करादधि । अध्यथर्वा । अथर्वा निः ।
निरमन्थत । अमन्थतेत्यमन्थत ॥ मूर्द्ध्नो विश्वस्य ।
विश्वस्य वाघतः । वाघत इति वाघतः ॥ तमु । उ त्वा । **34 (50/52)**

T.S.3.5.11.4 - Kramam

त्वा दद्ध्यङ्ङ् । दद्ध्यङ् ऋषिः । ऋषिः पुत्रः । पुत्र ईधे ।
ईधे अथर्वणः । अथर्वण इत्यथर्वणः ॥ वृत्रहणम् पुरन्दरम् ।
वृत्रहणमिति वृत्र - हनम् । पुरन्दरमिति पुरम् - दरम् ॥ तमु ।
उ त्वा । त्वा पाथ्यः । पाथ्यो वृषा । वृषा सम् । समीधे ।
ईधे दस्युहन्तमम् । दस्युहन्तममिति दस्यु - हन्तमम् ॥ धनञ्जयꣳ
रणेरणे । धनञ्जयमिति धनम् - जयम् । रणेरण इति रणे - रणे ॥
उत ब्रुवन्तु । ब्रुवन्तु जन्तवः । जन्तव उत् । उदग्निः । अग्निर्
वृत्रहा । वृत्रहा ऽजनि । वृत्रहेति वृत्र - हा । अजनीत्यजनि ॥
धनञ्जयो रणेरणे । धनञ्जय इति धनम् - जयः । रणेरण इति
रणे - रणे ॥ आ यम् । यꣳ हस्ते । हस्ते न । न खादिनम् ।
खादिनꣳ शिशुम् । शिशुम् जातम् । जातम् न । न बिभ्रति ।
बिभ्रतीति बिभ्रति ॥ विशामग्निम् । अग्निꣳ स्वद्ध्वरम् ।
स्वद्ध्वरमिति सु - अद्ध्वरम् ॥ प्र देवम् । देवम् देववीतये ।
देववीतये भरत । देववीतय इति देव - वीतये । भरता वसुवित्तमम् ।

वसुवित्तममिति वसुवित्–तमम् ॥ आ स्वे । स्वे योनौ । योनौ नि ।
निषीदतु । सीदत्विति सीदतु । आ जातम् । **35 (50/55)**

T.S.3.5.11.5 - Kramam

जातम् जातवेदसि । जातवेदसि प्रियम् ।
जातवेदसीति जात – वेदसि । प्रियꣳ शिशीत । शिशीतातिथिम् ।
अतिथिमित्यतिथिम् ॥ स्योन आ । आ गृहपतिम् । गृहपतिमिति
गृह – पतिम् । अग्निनाऽग्निः । अग्निः सम् । समिद्ध्यते ।
इद्ध्यते कविः । कविर् गृहपतिः । गृहपतिर् युवा । गृहपतिरिति
गृह – पतिः । युवेति युवा ॥ हव्यवाड् जुह्वास्यः । हव्यवाडिति
हव्य – वाट् । जुह्वास्य इति जुहु – आस्यः ॥ त्वꣳ हि । ह्यग्ने ।
अग्ने अग्निना । अग्निना विप्रः । विप्रो विप्रेण । विप्रेण सन्न् ।
सन्थ् सता । सतेति सता ॥ सखा सख्या । सख्या समिद्ध्यसे ।
समिध्यस इति सम्–इद्ध्यसे ॥ तम् मर्जयन्त । मर्जयन्त सुक्रतुम् ।
सुक्रतुम् पुरोयावानम् । सुक्रतुमिति सु–क्रतुम् । पुरोयावानमाजिषु ।
पुरोयावानमिति पुरः – यावानम् । आजिष्वित्याजिषु ॥ स्वेषु क्षयेषु ।
क्षयेषु वाजिनम् । वाजिनमिति वाजिनम् ॥

यज्ञेन यज्ञम् । यज्ञमयजन्त । अयजन्त देवाः । देवास्तानि ।
तानि धर्माणि । धर्माणि प्रथमानि । प्रथमान्यासन्न् । आसन्नित्यासन्न् ॥
ते ह । ह नाकम् । नाकम् महिमानः । महिमानः सचन्ते ।
सचन्ते यत्र ( ) । यत्र पूर्वे । पूर्वे साद्ध्याः । साद्ध्याः सन्ति ।
सन्ति देवाः । देवा इति देवाः ॥ **36** (**54/59**)

(वोढवे–दूतस्त्वं – तमु – सीदत्वा – यत्र – चत्वारि च) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-
(पूर्ण – र्षयो – ऽग्निना – ये देवाः – सूर्यो मा – सन्त्वा नह्यामि – वषट्कारः स खदिर – उपयामगृहीतोऽसि – यां ँवै – त्वे क्रतुं – प्रदेव – मेकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-
(पूर्णा – सहजान् – तवाऽग्ने – प्राणैरेव – षट्त्रि॑ᳶशत्)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kandam 3:-
(पूर्णा – सन्ति देवाः)

Kanda Korvai with starting Padams of 5 Prasnams of Kandam 3:
(प्रजापति – यो वा – अग्ने – वि वै – पूर्णा – पञ्च)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति तृतीय काण्डे पञ्चम प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

॥ इति तृतीयम् काण्डम् ॥

===================

Details of Panchati , Padam and Krama Vaakyam for

Kandam 3 Prasanam 5 – TS 3.5

	Panchati	Padams	Krama Vaakyam
Anuvakam 1	4	225	277
Anuvakam 2	5	230	268
Anuvakam 3	2	96	109
Anuvakam 4	4	193	226
Anuvakam 5	3	151	166
Anuvakam 6	3	130	147
Anuvakam 7	3	167	190
Anuvakam 8	1	64	81
Anuvakam 9	3	143	168
Anuvakam 10	3	137	161
Anuvakam 11	5	254	278
Total →	36	1790	2071

Details of Anuvakam, Panchati , Padam and Krama Vaakyam for Kandam 3

(3.1 to 3.5)

	Anuvakam	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Prasna 1	11	42	2248	2578
Prasna 2	11	46	2335	2758
Prasna 3	11	36	1857	2087
Prasna 4	11	46	2392	2760
Prasna 5	11	36	1790	2071
Totals	55	206	10622	12254